

REPORTAGE Vrijwilligers hoeven 'niet meer de bosjes in'

Dodenakker aan het Keern ligt er weer vredig bij

Als 'bouwvakker' vraagt Herman Kaptein zich nog steeds af hoe ze die enorme stenen toch op de begraafplaats hebben gekregen. De voorzitter van Stichting Vrienden van de begraafplaats Keern ontfermt zich elke woensdag met een ploeg vrijwilligers over de Hoornse rustplaats.

Nanska van de Laar
n.van.de.laar@mediahuis.nl

Hoorn ■ Herman Kaptein heeft de begraafplaats aan het Keern in de vier jaar dat de stichting nu bestaat zienderogen zien opknappen. Hij heeft daar zelf een flink aandeel in. „Het kwam eigenlijk zo”, begint hij meteen te vertellen. „Vanuit het Bureau Erfgoed van de gemeente Hoorn kwam in 2019 de vraag of er een hek kon komen in de grote muur die aan de kant van het Keern de begraafplaats afschermd. Zodoende werd de Stichting Vrienden van de Begraafplaats Keern opgericht.”

Meer het was al eerder dat Kaptein bemoeienissen had met de bijzondere Hoornse dodenakker. „In 2007 hebben we met ons bouwbedrijf hier de grafsteen van de familie Carbasius vlak gelegd.” Inderdaad de Carbasius waar de tunnel naar vernoemd is die er (nog) niet is. „Omwille van die tunnel zijn tien jaar geleden al kindergraven geruimd en daar hebben we het carillon voor teruggeregt hier bovenop de kapel. Om de techniek te beschermen heb ik er een kast omheen gemaakt. Wacht even, dan laat ik hem horen.”

Carillon

Kaptein stapt naar buiten en drukt op een knopje. Meteen klinkt het lieflijke geluid van de klokken van het carillon. „Op de verjaardag van elk kind dat hier was begraven, speelt het carillon een liedje. Maar je kunt het dus ook zelf laten spelen.”

Het Keern heeft nu een toilet.

Het berghuisje.

Begraafplaats Keern wordt onderhouden door vrijwilligers.

In de kapel, ook wel berghuisje genoemd maar Kaptein houdt het op kapel, kunnen de vrijwilligers sinds kort gebruikmaken van een toilet. „We gingen zelf wel achter in de bosjes, maar twee keer per jaar stond hier ook een dixie. Op de dag van NLdoet en tijdens Open Monumentendag. Bij NLdoet komen hier ook altijd meiden van de middelbare school om te helpen, maar die willen nooit op de dixie. Die gaan dan verderop in het ziekenhuis naar het toilet. We hebben toen bij de gemeente lopen zeuren voor een toilet en er uiteindelijk subsidie voor gekregen. Ik heb daarna wat prijzen opgevraagd, maar uiteindelijk besloten het zelf maar te gaan doen. Dat kon dankzij sponsoring van bevriende aannemers en leveranciers. De riolering ervoor hebben we op de straat aangesloten.”

De kapel in chaletstijl, een ontwerp van architect Johannes van Reijendam uit 1901, heeft dankzij Kaptein ook een keukentje gekregen. „Mijn buurman ging een nieuwe keuken plaatsen en toen zei ik: 'geef mij maar zo'n keukenblok mee'. De waterleiding loopt via de buitenkraan en die wordt in de winter afgesloten. Dan kunnen we dus niet naar de wc. Dat hindert niet, want als het vriest zijn we hier niet aan het werk.”

Elke woensdagmorgen werkt een groep vrijwilligers aan het onderhoud van de begraafplaats. „We hebben een vrij vaste ploeg van tien vrijwilligers die hier iedere week aan de gang gaan. Voorheen kwam er eens in de week iemand van de gemeente, maar in je eentje is het niet bij te

West-Fries Erfgoed

De rubriek West-Fries Erfgoed zet het verleden van de regio centraal. In deze aflevering: begraafplaats Keern ligt er weer netjes bij.

houden natuurlijk.”

De werkzaamheden bestaan uit het verwijderen van onkruid, het herstellen van stenen en kettingen en het vervangen van kettingen. „We zorgen ervoor dat alles er netjes bij ligt. Grafstenen die omgevallen zijn, worden door de steenhouwer weer op hun plek gezet. Ik vraag me als bouwvakker wel eens af hoe ze die gigantische stenen hier vroeger op hun plek hebben gekregen.”

Oude graven

Op de begraafplaats aan het Keern zijn behoorlijk oude graven te vinden, zoals dat familiegraf van Carbasius dat mogelijk al uit 1835 stamt en een van de oudste graven is. De rustplaats is dan ook al sinds 1830 in gebruik. „Er wordt hier ook niet meer begraven sinds de komst van de begraafplaats aan de Berkhousterweg in 1969. Althans, er komen geen nieuwe graven bij.”

Vraag Kaptein naar een graf dat indruk op hem heeft gemaakt en hij neemt je mee naar dat van Jenny Tonneman. Het graf uit 1946 lijkt het meest op een gemetseld kasteelmuurtje met zijn twee kleine toren-

Herman Kaptein is elke woensdag wel op Begraafplaats Keern te vinden.

tjes. „Zij is maar 25 jaar geworden. Haar vader, Jan Tonneman, was metselaar en ik vind het bijzonder metselwerk wat hij hier heeft gemaakt en dat het er nog steeds best goed bijstaat. Als mist er wel een puntje op het ene torentje.”

Door naar een ander graf, waar de trieste geschiedenis van de familie Siemensma achter schuilgaat. „Het is het graf van een vader, moeder en

hun zes kinderen. Ze zijn in 1960 allemaal omgekomen bij een brand in hun woning in de Merensstraat. Ze hadden nog twee kinderen die op het moment van de brand in Amsterdam logeerden. Die mochten toen niet bij de begrafenis aanwezig zijn. Een ontzettend drama moet dat geweest zijn voor die kinderen. De tekst op de grafplaat was op een gegeven moment niet meer leesbaar

en dankzij een anonieme sponsor kon er een nieuwe plaat met daarop de tekst worden gemaakt en die is aan de steen bevestigd. De plaat is vorig jaar onthuld door de dochter die indertijd dus in Amsterdam logeerde.”

Kaptein blijft ook even stil staan bij het graf van Louis en Hennie van der Wouden. „Een kindergraf en dat doet toch altijd wat met je. Deze kin-

deren zijn in 1965 bij het Houten Hoofd te water geraakt en verdronken. Ze waren pas zeven en vijf jaar oud.”

Enige vrouw

Ook Heleen Schipper - „ik ben de enige vrouw in dit vrijwilligersgezelschap” - verdiept zich altijd in de graven als ze op het Keern aan het werk is. „Bij ieder graf kijk ik toch

altijd even wie er ligt. Als het dan kinderen zijn of heel jonge mensen, dan gebeurt er toch inderdaad iets met je. Ook al is het heel lang geleden.”

Haar interesse in oude begraafplaatsen en het graag buiten zijn, deed haar anderhalf jaar geleden besluiten om zich als vrijwilliger aan te sluiten bij de Stichting Vrienden van de begraafplaats Keern. „Ik hou

ook heel erg van tuinieren en hier heb je veel eer van je werk.”

Dat beaamt Kaptein die alweer een volgend klusje heeft op te knappen. De gemeente heeft namelijk zojuist twee borden afgeleverd met op het een 'Het' en op het ander 'Keern'. „Die moeten even bij de entree worden bevestigd. Heeft de begraafplaats ook weer zijn naam in beeld.”

Heleen Schipper vindt het heerlijk om buiten te werken.

Een nieuw naambord.

Het graf van Jenny Tonneman.

„
Ik hou van
tuinieren en
hier heb je veel
eer van je werk

Heleen Schipper

„
De meiden van
school willen
niet op een dixie

Herman Kaptein

FOTO'S MEDIAHUIS